110. évfolyam 3. szám Budapest, 2023. szeptember 150 forint

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVA 1913-BAN

JÓ SZERENCSÉT!

Bányásznap 2023, Kardoskút

A 73. Központi Bányásznap Kardoskúton került megrendezésre a Móra Ferenc Művelődés Házban, az Energiaügyi Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, valamint a MOL Magyar Olaj és Gázipari Nyrt. szervezésében. Az ország minden részéről érkeztek bányászdelegációk, de az idei évben kevesebb létszámmal, a terem kis mérete miatt.

Az ünnepi megemlékezés a művelődési ház előtti olajbányászati emlékmű megkoszorúzásával kezdődött, majd a résztvevők bevonultak a színházterembe.

Az elnökségben – melynek tagjai, rendhagyó módon nem a színpadon, hanem az első sorokban ültek – helyet foglalt:

Steiner Attila az Energiaügyi Minisztérium energetikáért és klímapolitikáért felelős államtitkára; Dr. Fónagy János országgyűlési képviselő, a Gazdaságfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkár, miniszter-helyettes; Káldi Zoltán a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága országos bányakapitány; Dr. Juhász Edit, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnöke; Dr. Bacsa György ügyvezető igazgató, MOL Magyar Olaj és Gázipari Nyrt; Homonnay Ádám a Magyar Bányászati Szövetség elnöke; Rabi Ferenc a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke; Körösi Tamás az OMBKE alelnöke; Prof. Dr. Mucsi Gábor úr, a Miskolci Egyetem dékánja.

Díszvendégek voltak: Riz Gábor országgyűlési képviselő, az Energiaügyi Minisztérium miniszteri biztosa; Horváth Viktor az Energiaügyi Minisztérium energia-átmenetért felelős helyettes államtitkára; Dr. Fancsik Tamás a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága földtani igazgatója; Varga Pál a Kardoskút községi Önkormányzat polgármestere; Körösi Tamás az OMBKE alelnöke.

Az ünnepség a Magyar Himnusz közös eléneklésével kezdődött, majd Homonnay Ádám köszöntötte a résztvevőket és kérte, hogy egyperces néma felállással adózzanak az elhunyt bányász-testvéreink emlékének!

Nagy Róbert színművész előadásában: Szepesi Zsuzsanna „Ünnep a bányásznap” című költeményét hallgathatták meg a résztvevők, majd az ünnepséget Rabi Ferenc a BDSZ elnöke nyitotta meg.

Az ünnepi beszédet Steiner Attila energetikáért és klímapolitikáért felelős államtitkár úr mondta, őt követte dr. Fónagy János országgyűlési képviselő, gazdaságfejlesztési miniszter-helyettes úr köszöntője.

Ezután a társszervezeti és házigazdai köszöntések következtek: Káldi Zoltán SZTFH országos bányakapitány; Riz Gábor országgyűlési képviselő, az Energiaügyi Minisztérium miniszteri biztosa; Dr. Bacsa György MOL Nyrt. ügyvezető igazgató; Körösi Tamás, az OMBKE alelnöke.

A beszédek után a Folk § Roll tánccsoport műsorát tekinthették meg a résztvevők, majd – hagyományos módon - kitüntetések, elismerő oklevelek átadására került sort (Részletek lapunk 3. oldalán!). Az ünnepség a Bányász Himnusz közös eléneklésével fejeződött be.

(Az alábbiakban Rabi Ferenc megnyitójának és Steiner Attila ünnepi beszédének szerkesztett változata olvasható! – a Szerk.)

Rabi Ferenc megnyitó beszéde

Tisztelt Bányásznapi Ünneplők! Hölgyeim, Uraim, Kedves Bányász Kolléganők, Kollégák!

A Központi Bányásznap lebonyolítása 2007 után, amikor Nagykanizsán rendezte a MOL Nyrt. az 57. bányásznapi ünnepséget, újra a szénhidrogén bányászat egyik meghatározó településéhez kapcsolódik, Kardoskúthoz. A település határában nagy kiterjedésű olaj- és gázmezőt találtak, mely révén 1957-től a település a szénhidrogénipar központjává vált. Az ipari méretű kitermelés 1959-ben kezdődött. Az üzem helyét 1961-ben jelölték ki Kardoskút mellett, s 1966-ban már megérkezett Dunaújvárosba a kardoskúti gáz. 1968-ban elkészült az Algyő-Hódmezővásárhely-Kardoskút távvezeték és a Kardoskút-Békéscsaba-Gyula gerincvezeték is. Ezek az energiahordozók tették lehetővé nagyobb ipari vállalatok Dél-Békésbe települését, valamint a Békés megyei lakásokban a gázfűtés tömegessé válását is elősegítették. Az olaj és gáz tehát a térség lendítő erejévé vált. 1968. január elsején a Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat a kardoskúti üzemet önálló építési üzemmé nyilvánította, amelynek a központjából korabeli, milliárdos nagyságrendű, óriási beruházásokat bonyolítottak le, újításaik, mai fogalommal, az innovatív beruházásaik, az egész iparágra hatással voltak.

A Magyar Földgáztároló Zrt. a porózus kőzet feletti biztonságos vastagságú záró réteg geológiai lehetőségeit kihasználva ma is működteti a földalatti gáztározót. A modernizációs folyamat napjainkban is folytatódik a zöld hidrogén előállításában, az Akvamarin projektben. Úgy gondolom, hogy a generációkon átívelő tudás, az a munka - amely a föld alatt és a külszínen is embert próbáló, sok esetben nehézségeket, fizikális megterhelést okozó -, közösségeket kovácsolt össze, s ezek a közösségek erősítik ma az átalakuló viszonyok között is a bányásztársadalmat. A mai napon a bányász emlékműnél történt koszorú elhelyezéssel is ezt az értékálló, értéket teremtő tevékenységet ismertük el, köszöntük meg elődeinknek, a bányász kollégáinknak.

A bányamunkában törvény volt, hogy a bányában figyelni kellett egymásra, hogy a bányavállalatoknak támogatni kellett a települések fejlődését, kultúráját, sportját, közösségi életét. Ez a bányász mentalitás, kisugárzó erő adott tiszteletet a bányásznak. Egy-egy bányát ma is nosztalgiával emlegetnek a korábban ott dolgozók az összetartozás érzése, a kialakult baráti munkahelyi légkör miatt is.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szakszervezetünk száztíz évére

A bányászszakszervezet 2023. szeptember 4-én ünnepelte fennállásának száztizedik évfordulóját.

Bár nem kerek évforduló, de mégis fontos esemény, hogy közös munkánk során – a centenáriumi jubileum óta – tíz év sikereiről adhatunk számot.

Ilyenkor bevett szokás, hogy megállunk egy pillanatra, visszatekintünk az eddig megtett útra, felidézzük ennek az útnak a legjelentősebb állomásait, s megemlékezünk azokról, akik a szakszervezetünkért a legtöbbet tették.

Talán vannak olyanok közöttünk, akik azt gondolják, hogy ne foglalkozzunk a múlttal, a jelenben érjünk el eredményeket, arra koncentráljunk. Különben is, mi újat tudnánk mondani, hiszen a múlt nem változik, s mi sem tudjuk befolyásolni, ami megtörtént, az megtörtént. Ez valóban így van, de gyökerek nélkül a legszebben nyújtózó fa is kidől, s a mi jelenünk a múltunkból merít erőt. Elődeink élő emberek voltak, akik rengeteg áldozatot hoztak azért, hogy ne csak az ő életük, de utódaik munkakörülményei is jobbra forduljanak. A jövőért is küzdöttek, megérdemlik az emlékezést, s nem lehet elégszer újból és újból szólnunk azokról a szaktársainkról, akik a múlt század elején meghallották a kor parancsát, felismerték a szükségszerűséget és megalakították szakszervezetünket. Példát mutattak nekünk bátorságból, meg nem alkuvásból, emberségből.

Szakmai szakszervezetünk története, a múlt század elejétől a XXI. század második évtizedéig, különböző társadalmi rendszereken átívelő, és történelmi korokban, gazdasági struktúrákban megvívott érdekharcok gazdag története.

A korai kapitalizmus időszakában szakszervezetet kikényszerítő elődeink (hiszen a bányászság szervezett erejétől rettegő hatalom sokáig akadályozta a megalakulást) tisztán látták, hogy csak egységesen, közösen fellépve és a hagyományos bányászszolidaritásra támaszkodva vívhatnak eredményes harcot a bányatulajdonosok ellen.

Küzdöttek az emberibb bánásmódért, a munkásokhoz méltó szociális körülményekért, a magasabb bérért, az élhetőbb életért. Nem hátráltak meg akkor sem, amikor vezetőiket, a sztrájkok miatt bebörtönözték, s akkor sem, amikor ez ellen tiltakozva az utcára vonultak, s a csendőrök közéjük lőttek. Sokan áldozták életüket ebben a harcban. Ám a bányászok az elemekkel vívott küzdelemben edződtek, nap, mint nap néztek szembe a halállal, így nem rettentek meg akkor sem, ha családjukért, társaikért, a külszínen kellett megütközniük.

A szakszervezet mindenhol az élére állt a bányászok elégedetlenségét kifejező megmozdulásoknak. A hatalom részéről megnyilvánuló erőszakos fellépések, a bebörtönzések és emberáldozatok még inkább szorosra zárták a szakszervezetbe tömörülő munkásság sorait A bányászszakszervezet számtalan vérbefojtott harc árán erősödött meg, vált a bányamunkásság egyetlen és reményteljes érdekképviseleti szervezetévé.

A II. Világháború után békésebb időszak kezdődött a munkavállalói érdekvédelemben, s ez jellemezte a bányászszakszervezet tevékenységét is. A szocializmus építésének idején nem volt szükség látványos fellépésekre, tiltakozásokra, a bányászok fontos építőkövei voltak a rendszer gazdaságának, s különösképpen a nevezetes „szén-csaták” korában, kiemelt társadalmi és anyagi megbecsülést kaptak a hatalomtól. Aztán a nyolcvanas évek elejétől-közepétől megkezdődött a bányák, elsősorban a szénbányák visszafejlesztése.

Majd bekövetkezett a rendszerváltás, s a BDSZ újból a kapitalizmus körülményei között vívhatta harcát a bányamunkásokért. Már nem a jobb szociális körülmények, még csak nem is a magasabb bér állt az érdekvédelem középpontjában, hanem a munkahelyek megtartása, a munkahelyüket vesztő bányászok sorsának humánus kezelése. Miközben meg kellett küzdenie a fennmaradásáért, a különböző kormányzati támadások keresztüzében.

Az új helyzet új stratégiát és taktikát követelt meg a szakszervezettől, tisztségviselőitől. Új tárgyalástechnikákkal, módszerekkel, a kifinomult tulajdonosi praktikák ellen kellett sikeresen felvenni a harcot. Rengeteg veszteség kísérte a megtett utat. A hagyományos szakszervezeti struktúrát a mozgalom pluralizálásával, majd az üzemi tanácsok létrehozásával kívánták szétverni. A szakszervezeti vagyont szétosztották, az oktatás intézményeit megszűntették. A bányászszakszervezet működési színtereit tette egyre lehetetlenebbé a bányaiparban bekövetkezett bánya-erőmű integráció, majd a privatizáció.

Mindezek ellenére, kezdeti bénultságából a BDSZ talpra állt és sikeresen vívta meg harcát. Számtalan vívmányát tartotta életben, s folyamatosam száll síkra munkavállalói és nyugdíjasai érdekeinek védelmében ma is.

A Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete kötelességének tartja azt is, hogy a múltnak emléket állítva bemutassa a jelennek és a jövőnek egy ősi szakmakultúra munkaharcainak és érdekképviseletének immáron száztíz éves történetét.

A fejlődés új pályára állította a szakszervezeteket. A BDSZ elsőként ismerte fel, hogy a hatékony érdekképviselet biztosítéka az összefogás, a szervezeti fúzió. Immáron egy évtizede soraink között tudjuk a bőripari, a ruházatipari és a textilipari szervezett dolgozókat. Együtt munkálkodunk tovább – eddigi eredményeink, tapasztalataink alapján sikeresen – a BDSZ történetén.

Nem kerek évforduló ez a száztíz esztendő, írtam az elején. De mégis fontos megemlékezni róla. Különösképpen lapunk hasábjain, hiszen Alapszabályunkban deklaráltan is, a Bányamunkás megjelenésétől számítjuk szakszervezetünk kezdetét. És mert gazdagítja identitásunkat, mert erősíti összetartozásunkat és érdekvédelmi kikényszerítő képességünket.

A következő tíz évre, aztán tovább!

Hámori István Péter

(Folytatás az 1. oldalról)

Szakmánk büszke lehet arra, hogy azokon a településeken, ahol a bányászat akár évtizedekkel ezelőtt megszűnt, feleleveníti a bányásznapi ünnepségeket, színvonalas rendezvénysorozatokat tartanak, bánya nélkül is megünneplik a bányásznapot.

Szakszervezetünk közel tízezer nyugdíjas tagja közül 506-an kaptak emléklapot és bányász korsót 75-70-65-60-50 éves szakszervezeti tagságukért. Köszöntjük őket is, akik bányamunkájuk kezdetétől tartoznak közösségünkhöz, de egy főhajtással szeretnék megemlékezni azokról is, akik már nincsenek közöttünk, de sokat tettek a bányászat sikerességéért, az ország energiával, ásványi nyersanyagokkal és vízzel történő ellátásáért.

Tisztelt Ünneplők!

A világon, Európában és Magyarországon is az energiaipar mélyreható változása zajlik, sok esetben ellentmondásos módon. Például a szénfelhasználás tavaly minden idők legmagasabb szintjét érte el. A bolygó villamosenergia-termelésének 36%-a szénre épült, a globális kereslet növekedett. Az USA-ban 16%-kal, Európában 24 %-kal csökkent a termelés, de Kína és India 5-5%-kal növelte termelését, így nehéz lesz elérni globális szinten az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzéseket. A Nemzetközi Energia Ügynökség jelentése szerint az elektromos járművekhez, napelemekhez és más megújuló energiát előállító erőművekhez nélkülözhetetlen ásványok piaca az elmúlt öt évben megkétszereződött. A befektetések 2022-ben 30%-kal nőttek, az előrejelzések szerint a lítium mellett a nikkel, réz, grafit, kobalt, mangán, szilícium, króm és cink iránti kereslet 2050-ig 20-szorosára nő. 2021 januárja és 2022 márciusa között a lítium ára 738 %-kal, a kobalté 156 %-kal nőtt. Az Európai Unió kritikus nyersanyagokról szóló törvényébe bekerült már a bauxit is. A Miskolci Egyetem professzora, a tudásbázisok szerint Magyarországon is megtalálhatóak a ritka földfémek, termelésükhöz európai közösségi támogatás is igényelhető. A befektetések ösztönzése mellett szükséges, hogy a vállalkozások kiszámítható szabályozási, gazdasági környezetben tudják megtervezni üzleti tervüket. A kitermelő ipari vállalkozások befektetései 10-15 év alatt térülnek meg. Kiszámíthatóság hiányában nem fektetnek be milliárdokat. Pedig szükség lenne az új szemlélet szerint a nyersanyag értéklánc és a komplex hasznosítás, körkörös gazdaság irányába történő erőteljesebb elmozdulásra.

Az elmúlt időszakban az új jogszabályok jelentősen befolyásolták – sajnos nem pozitív irányban - a vállalkozások egy részének üzleti terveit, a jövőre vonatkozó beruházásait.

A magyar bányászati vállalkozások eredményességét, a kiszámítható jogszabályi hátteret az iparág jövője érdekében biztosítani kell, mert ez hozhat fenntartható munkahelyeket, tisztességes jövedelmeket a bányászoknak.

A szakszervezetek globális, európai és hazai szinten is hangsúlyozták, hogy a zöld átmenet a munkavállalók számára igazságos és méltányos legyen, amennyiben munkahelyek szűnnének meg.

Tisztelt Államtitkár Úr!

Köszönjük, hogy az igazságos átmenet gondolatisága megjelent és reményeink szerint érvényesülni fog a lignitbányászat és az erre épülő villamosáram-termelés területén. A LIFE program ehhez megfelelő szakmai hátteret adhat és a három – Borsod, Heves és Baranya - vármegyékre vonatkozó Igazságos Átmeneti Alap támogatás (több, mint 250 mEUR, 110 mrdFt) fokozatosan segítheti az érintett régiókat. Bízom benne, hogy a cég menedzsmentje és az MVM és természetesen az Energiaügyi Minisztérium által kidolgozott jövőkép az átalakulást kiszámíthatóvá és igazságossá teszi az MVM Mátra Energia Zrt. munkavállalói számára.

Reménykedünk abban, hogy a szénkülfejtésen munkát vállalók és a fúrótoronynál dolgozók újra korkedvezményes ellátásban részesülhetnek, az érintett bányászok várják, mert tudják, hogy 65 éves korukig nem lesznek képesek megfelelő fizikai állapotban ellátni feladataikat folyamatos munkarendben.

Tisztelt Ünneplők!

Az elmúlt évtizedekben az európai és hazai jogszabályváltozások a bányászati vállalkozásokat új viszonyok közé tették, sok esetben megszorításokat hozva. A bányaipari szociális párbeszéd ugyan eltérő minőségben, de folyamatosan működött európai és a hazai szinten egyaránt. Megpróbáltunk segítséget adni a vállalkozásoknak és a munkavállalóknak is.

A Magyar Bányászati Szövetség főtitkára az elmúlt 25 évben rendezője és személyes közreműködője volt ünnepségeinknek. Köszönjük dr. Zoltay Ákos munkásságát és gratulálunk a MAGYAR ÉRDEMREND parancsnoki keresztje polgári tagozat kitüntetéshez. Zelei Gábor úrnak is gratulálunk főtitkári megválasztásához és sikereket kívánunk a felelősségteljes munkájához.

Úgy gondolom, hogy a következő években a tudás lehet az, amely továbblendíti és tovább viszi a bányászati tevékenységet. Biztos vagyok abban, hogy a bányász szakmának és a kitermelő iparágnak van jövője. Támaszkodni kell a Miskolci Egyetem és más oktatási intézmények eredményeire, a szakmai tudással rendelkező cégek tapasztalataira. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a selmecbányai hagyományok alapján is támogathatja a folyamatot. Kérjük a jelenlévő államigazgatási vezetők támogatását, segítségét a célok elérése érdekében. Köszönjük a kiváló munkát végzők elismerését.

Szeretnék köszönetet mondani a mai ünnepségünk megszervezéséért, támogatásáért a MOL jelenlévő vezetőinek, képviselőinek, dr. Bacsa György ügyvezető igazgató úrnak, szorítunk, hogy a hazai gáztermelés tervezett megduplázása megvalósuljon. Természetesen köszönjük a település önkormányzatának, polgármesterének is a kedves fogadtatást, a vendéglátást.

A 73. Bányásznap adjon reményt, hogy bányászmunka az olaj és gázmezőkön, a külszíni bányatérségekben, a földalatti rekultivációban egyaránt hozzájárul a gazdasági növekedéshez és ezen keresztül az életminőség javításához, Magyarország sikerességéhez.

Ennek reményében nyitom meg a Központi Bányásznapi ünnepségünket.

Jó szerencsét!

Steiner Attila ünnepi beszéde

Tisztelt ünneplő közönség!

Örömömre szolgál. hogy együtt ünnepelhetek ma önökkel, a 73. országos bányásznapon. Ez mindig kiemelt ünnepsége az évnek. Amikor ilyen nehéz időszakban és egy energiaválság közepén vagyunk, akkor ezt az eseményt különösen fontosnak gondolom. Különös tekintettel a szakmai eredményekre és a bányász társadalom nagy hagyományára. Köszönettel kezdem. Az elmúlt év nem volt egyszerű az ország számára. A bányász közösség megmutatta, hogy lehet számítani egy ilyen nehéz időszakban a bányászokra. Az ország energiaellátása szempontjából azt tapasztalhattuk, hogy a körülményekhez képest, minden rendkívül jó mederben folyt és nem volt komolyabb energiaellátási probléma Magyarországon. Ezért a minisztérium nevében köszönetet mondok. Egy éve, amikor még Palkovics miniszter úr vett részt az akkori országos bányásznapi ünnepségen, teljesen más környezetben voltunk. Óriási volt a bizonytalanság pár nappal azelőtt robbantották fel a Nord Stream vezetéket, az árak az egekben voltak, rendkívül bizonytalan volt a helyzet. Most, hogy már egy fűtési szezonon túl vagyunk, azt gondolom, hogy a következő két szezonra való felkészülés sokkal strukturáltabban és tervszerűen fog történni. Nagyon jó eredménynek tartom azt, hogy most már kilencven százalékos töltöttségi szinten vannak a hazai gáztárolók, így fogunk belemenni a következő fűtési szezonba és ez mindenképpen megnyugtató kiindulási pontot jelent. Az ellátási kérdések mellett nagyon előtérbe kerültek a finanszírozási kérdések is. Ugyanis az ország energiaszámlája a korábbi, kb. négymilliárd eurós nagyságrendről drasztikusan megugrott, és tizenkét milliárd eurós energiaszámlát kellett az országnak elviselnie. A rezsicsökkentés kérdése, illetve a kiszámítható, megfizethető árak kérdése sokkal inkább az előtérbe került. Elnök úr is említette (Rabi Ferenc. – a szerk.) a klímavédelmet, ami egy nagyon fontos szempont. Nemrég jött ki az ENSZ tudományos testületének az IPCC-nek (Éghajlatváltozási Kormányközi Testület) a legújabb jelentése, amely azt állítja, hogy amióta mérjük a hőmérsékletet globálisan, azóta a legmelegebb harminc nap, az idén, június-júliusban volt. Azt gondolom, hogy komolyan kell venni továbbra is a klímavédelmi kérdéseket. De nem ez az egyedüli kérdés. Emellett az ellátásbiztonság és a megfizethetőség kérdése is ugyanolyan fontos. Ebben a háromszögben kell az optimális egyensúlyt megtalálni.

Az elmúlt évben az is egyértelművé vált, hogy mekkora értéket jelent az, hogy jól működő infrastruktúráink vannak. S ha már itt vannak, próbáljuk meg minél hosszabban működtetni. Nagy előny volt, itt a régióban, hogy nagyon jelentős földgáz-tárolói kapacitásokkal rendelkezünk, kiépültek az elmúlt években olyan kollektorok, amelyek lehetővé teszik azt, hogy Magyarország földgázimporthoz jusson, akkor, ha itt a régióban van földgáz, illetve a villamosenergia ellátás területén is nagyon nagy érték, hogy van egy Paksi Atomerőmű, van egy Mátrai Erőművünk, illetve vannak hazai, megbízhatóan működő erőműveink.

Ha a jövő irányába tekintünk, akkor el kell mondjam: az Energiaügyi Minisztériumnak az a célkitűzése, hogy természetesen nagyon jó, hogy egy európai piacnak a részesei vagyunk, de mindenféleképpen szükség van hazai létesítményekre, illetve a hazánkban elérhető nyersanyagokat próbáljuk meg minél nagyobb hatékonysággal felhasználni. Ez a missziója az Energiaügyi Minisztériumnak. Ebbe az irányba már több programot el is indítottunk, de természetesen még rengeteg teendőnk van e tekintetben.

Csakhogy néhány programot említsek. Villamosenergia termelés területén tanúi lehettünk, hogy a megújuló energiatermelés nagyon felfutott, kb. 5100 megawattnyi napelemes kapacitással rendelkezünk Magyarországon. Összehasonlításképpen a Paksi Atomerőmű kapacitása 2000 megawatt. Ez tehát egy nagyon jelentős kapacitás, és nagyon jelentős mennyiséget termelnek, ha süt a nap. De akkor is szükség van villamosenergiára, ha éppen nem süt. A kormány úgy döntött, hogy három gáztüzelésű erőmű építésébe is belefog. Ezek az erőművek előreláthatólag már 2027-ben termelni fognak. Ez azt fogja jelenteni, hogy továbbra is szükségünk lesz földgázra, talán a belső felhasználási arányok fognak megváltozni. Folyamatosan látjuk, hogy a lakossági felhasználás csökken, illetve nem jó hatékonysági megfontolások miatt, abban a szegmensben csökken a felhasználás, de itt lesz három nagyfogyasztó gázerőmű, tehát a földgázról továbbra sem tudunk lemondani. Ezt nagyon fontosnak tartom az ország ellátásbiztonságának szavatolása szempontjából. Emiatt elengedhetetlen a hazai kitermelésnek, lehetőség szerint legalább a szinten tartása, de inkább növelése. Ennek érdekében az SZTFH-val (Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága) egyeztetünk koncessziós pályázatok kiírásán, illetve, meghallva az iparág hangját, a járadékszabályozásban is történt egy olyan finomhangolás, ami ezt lehetővé teszi.

Nagyon fontosnak tartom a geotermiát, a geotermikus potenciálunk jobb kihasználását, és ennek érdekében a tavalyi év második felében az országgyűlés elég jelentős törvénymódosításokat fogadott el, hogy miként tudjuk a geotermikus energia kihasználását gyorsítani. Engedélyezési szempontból egyszerűsíteni, hogy tényleges projektek tudjanak megvalósulni. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos terület, ami szintén a külső kitettségeinket tudja csökkenteni. Különösképpen a távhő-ellátás területén, ahol legnagyobb a gázkitettségünk, hetvenszázalékos. Jó lenne, ha az évtized végére ezt a kitettséget negyven-ötven százalékra le tudnánk csökkenteni a geotermiának köszönhetően.

Szeretnénk jobban fókuszálni a biogáz, biomassza adta lehetőségekre is. Ezek is helyben elérhető energiaforrások, amelyeket jobban ki kell használni. Magyarországon alapvetően rendelkezünk nagy esésű folyókkal, de ettől függetlenül a vízenergiának a jobb kihasználása is fontos pont lehet. A kormány arról döntött, hogy szivaty-

tyús-tározós erőműnek az esetleges telepítését megvizsgáljuk és ezek a munkák már el is kezdődtek.

Emellett még szeretném önöknek kiemelni a Paks 1 üzemidő-hosszabbítását. Már említettem, hogy meglévő, jól működő erőműben, ha van még további üzemidő, azt próbáljuk meg használni. Ez a projekt is elindult és most felmérjük, hogy a különböző blokkok élettartamát meddig lehet még kitolni. Ez azt is jelenti, hogy a kiégett, közepes és magas aktivitású fűtőelemeket kezelni kell, ezek tárolását meg kell oldani. Főleg, ha hosszú távú tárolásról van szó. Nagyon komoly geológiai, illetve bányászati perspektívákat tud ez a kérdéskör is felvetni.

Ahogy az elnök úr is említette az Európai Unióban is van egyfajta hangsúlyeltolódás. A kritikus nyersanyagok felhasználása, illetve azoknak az elérhetősége abszolút kezd a középpontba kerülni. Azt gondolom, hogy a felismerés is nagy elmozdulás az Európai Unió részéről. Erről most további jogszabályok is várhatóak, illetve az állami támogatási szabályoknak a finomhangolása is várható az elkövetkező időszakban, ami sokszor ezeknek a gátját jelentette. Ha lassan is, de van elmozdulás, pozitív értelemben, ezen a területen is. Mindezekből adódóan én azt gondolom, hogy annak ellenére, hogy egy energia-átmenet közepén vagyunk, a klímavédelmi megfontolásokat komolyan kell venni, de ettől függetlenül a bányászatra, illetve az egész iparágra a jövőben is szükségünk lesz. Ha már itt vagyunk a 6-os úton, ennek az útnak a példája is azt mutatja, hogy adaptálódhatunk egy változó környezethez. Kezdetben kőolaj és gázkitermelés történt itt, utána gáztárolás, most pedig már hidrogéntárolásról beszélünk. Az évtizedes szaktudás és az innováció ötvözéséből a bányászat igenis képes lesz arra, hogy ebben a megváltozó globális helyzetben is, a maga kis szeletét ki tudja hasítani.

Ehhez kívánok mindenkinek sok sikert és sok erőt.

Végezetül engedjék meg, hogy én is megköszönjem dr. Zoltay Ákos leköszönő főtitkár több évtizedes, megbízható munkáját és jó egészséget kívánjak neki a jövőben is.

Köszönöm, hogy meghallgattak. Jó szerencsét!

Kitüntetettjeink

Novák Katalin, Magyarország köztársasági elnöke megbízásából, Államalapításunk ünnepe alkalmából – az Energiaügyi Minisztérium díjátadó ünnepségén – **Lantos Csaba energiaügyi miniszter úr és Dr. Koncz Zsófia miniszterhelyettes asszony a Magyar Érdemrend Parancsnoki kereszt kitüntetést adott át:**

Dr. Zoltay Ákos, a Magyar Bányászati Szövetség ügyvezető főtitkára részére.

Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetésben részesült:

Tóth Csaba, okleveles bányamérnök, az MVM Mátra Energia Zrt. visontai bányaművelési és bányamérési osztályvezetője.

Magyar Bronz Érdemkereszt kitüntetést vett át:

Bekő Mihály, az MVM Mátra Energia Zrt. Bükkábrányi Bánya Gépészeti Karbantartó Osztályának vezetője.

Lantos Csaba Miniszter úr Miniszteri Elismerést adományozott:

Dr. Alföldy-Boruss Márk, energiapolitikáért felelős helyettes államtitkár részére. **Dr. Béres Zsuzsa,** az Energiapolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság Nukleáris Energia Főosztály főosztályvezetője részére. **Dr. Kondorosi Andrea,** az Energiapolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság Villamosenergia Főosztály főosztályvezetője részére.

Lantos Csaba Energiaügyi Miniszter úr a 73. Bányásznap alkalmából „Miniszteri Elismerő Oklevél" és „Kiváló Bányász" kitüntető cím miniszteri elismeréseket adományozott.

Miniszteri Elismerő Oklevél elismerésben részesült:

Ábrahám Imre Magyar Földgáztároló Zrt. Zsana FGT. műszeres üzemviteli szakértő. **Bagolyné dr. Árgyelán Gizella** MOL Nyrt. MOL Magyarország Mezőfejlesztés-földtudományi tanácsadó. **Botos-Tor Anikó** SZTFH Ásványvagyon és Adattári Főosztály igazgatási ügyintéző. **Grimon Ákos Miklós** MVM Mátra Energia Zrt Bükkábrányi aknász. **Juratovics Aladár** PETROLTERV Kft. ügyvezető igazgató. Koós Ákos NITROKÉMIA Zrt. Vízkezelő üzem üzemvezető.

Kósa László Zsolt SZTFH Bányászati és Gázipari Főosztály bányafelügyeleti ügyintéző. **Mészáros István** MVM Mátra Energia Zrt. Termelési Osztály Visonta kotrómester, szakszervezeti főbizalmi. **Dr. Miklós Pál** TESZT Kft. meghatalmazott vezető. **Molnár Béla** Mecsekérc Zrt. Földtudományi Osztály bányamérnök.

Pilling Alexandra SZTFH Bányászati és Gázipari Főosztály bányafelügyeleti ügyintéző. **Szelényi János** MOL Nyrt. MOL Magyarország Mezőfejlesztés termeléstechnológiai specialista. **Dr. Szunyog István** Miskolci Egyetem Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar dékánhelyettes, intézetigazgató docens. **Ujpál Klára** SZTFH Bányászati és Gázipari Főosztály bányafelügyeleti ügyintéző. **Vargáné Tóth Ilona** MOL Nyrt. Magyarország Felszín alatti folyamatok petrofizikus specialista.

„Kiváló Bányász" kitüntető cím miniszteri elismerésben részesült:

Ádám Győző Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Kft. villanyszerelő. **Aranyi István** Magyar Földgáztároló Zrt. Hajdúszoboszló FGT. tárolói forgalom-irányítási operatív szakértő. **Bathó Attila** GEOINFORM Kft. raktárvezető. **Bánfai Sándor** Bánfai Service Olajipari Szolgáltató Kft. ügyvezető. **Benkő Tamás** COLAS Északkő Bányászati Kft. bányászati gépkezelő. **Blaskó Imre** COLAS Északkő Bányászati Kft. Szobi Bányaüzem technológiai irányító. **Boruzs Imre** O&GD Central Kft. termelőmester helyettes. **Csató László** Kálmán MVM Mátra Energia Zrt. Bükkábrányi Bánya különleges géppjárművezető, ÜT elnök. **Csécs Zoltán** Omya Hungária Kft. termelésirányító. **Filip András** MOL Nyrt. KT Békés régió, Endrőd termeléstechnikus. **Gyenese Árpád** RIKOPET Kft. gázgyűjtő berendezés és kútkezelő. **Győri András** MVM Mátra Energia Zrt Visontai Bánya gépmester. **Kótai Károly** MOL Nyrt. KT Kelet-Tiszántúl

Régió termeléstechnikus. **Kövesdi Alajos** KVARCHOMOK Kft. termelésirányító. **Kun Attila** Duna-Dráva Cement Kft. úszókotrógép kezelő, helyettes bányamester. **Mányai Miklós Gábor** HEXUM Földgáz Zrt. kompresszor és gázfeldolgozó rendszerkezelő. **Micskás József** Perlit-92' Kfr. bányagép szerelő. **Petheő András** MVM Mátra Energia Zrt Visontai Bánya szakvezető-főaknász. **Prokai Zsolt** MAB Tarnóca Kft. bányaüzem-vezető. **Sike László** MVM Mátra Energia Zrt. Bükkábrányi Bánya rakodómester. **Sinkó József** MOL Nyrt. KT Műveleti Geológia és Kútvizsgálat kútmunkálati vezető geológiai felügyelő. **Szabó Csaba** MVM Mátra Energia Zrt diszpécser. **Szarka Miklós** MOL Nyrt. KT Algyő Régió termeléstechnikus. **Tátrai Zsolt** ROTARY Fúrási Zrt. fúrómester. **Tóth Péter** MAB Tarnóca Kft. bányászati igazgató. **Varga Csaba Attila** Mecsekérc Zrt. Fúrási részleg fúrómester. **Varga Sándor** KÖKA Kft. Komlói Andezitbánya TGK vezető, gépkezelő. **Véber Mihály** DUSZÉN Kft. felelős műszaki vezető.

A Magyar Bányászati Szövetség

A **„Magyar Bányászatért" ÉLETMŰ Díjat adományozott**

Benkovics István Sándor úr a Magyar Urán Resources Kft. ügyvezető igazgatója, a Mecseki Ércbányászati Vállalat korábbi vezérigazgatója részére, a hazai uránbányászat-, a rekultiváció és a bányászat újbóli fejlesztési lehetősége érdekében, valamint a szakmai érdekérvényesítésben végzett több évtizedes sikeres munkássága, kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként.

Dr. Farkas Géza úr a PERLIT 92' Kft. ügyvezető igazgatója részére, **75. születésnapja- és a pálházai perlitbányászat kezdetének 65. éves jubileuma alkalmából,** a perlit bányászatában végzett több évtizedes sikeres szakmai munkássága-, a szövetségi érdekérvényesítési tevékenysége, életútja elismeréseként.

Dr. Magyari Dániel úr a RIKOPET Kft. ügyvezető igazgatója részére a MOL Rt. korábbi KTÁ vezetője-, vezérigazgató-helyettese, **75. születésnapja közeledtével** a szénhidrogén-bányászatban végzett több évtizedes sikeres szakmai munkássága, a szövetségi érdekérvényesítési tevékenysége, kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként. **Szarkándi János** úr a Duna-Dráva Cement Kft. korábbi elnök-vezérigazgatója részére, az építőipari alapanyag bányászatban-, feldolgozásban és ellátásban végzett több évtizedes sikeres munkássága, a szövetségi érdekérvényesítésében végzett kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként.

A MAGYAR BÁNYÁSZATI SZÖVETSÉG Rabi Ferenc, a Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezet elnöke, a Bányaipari Ágazati Bárbeszéd Bizottság munkavállalói társelnöke részére, a hazai- és EU szintű bányaipari / kitermelő ipari ágazati párbeszéd létrehozásában-, működtetésében, a hazai munkavállalók érdekérvényesítésében végzett több évtizedes kiemelkedő tevékenysége elismeréseként **„A BÁNYAIPARI ÁGAZATI PÁRBESZÉD FEJLESZTÉSÉÉRT" arany emlékérmet adományozta. Bári Enikőnek,** a Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezet bányaipari alelnöke részére, a hazai- és EU szintű bányaipari / kitermelő ipari ágazati párbeszéd működtetésében, a szakmai érdekérvényesítésében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként **„A BÁNYAIPARI ÁGAZATI PÁRBESZÉD FEJLESZTÉSÉÉRT" ezüst emlékérmet adományozta. Beőthy-Fehér Szabolcs** a Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezet nemzetközi titkára részére, az EU szintű bányaipari / kitermelő ipari ágazati párbeszéd működtetésében, a szakmai érdekérvényesítésében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként **„A BÁNYAIPARI ÁGAZATI PÁRBESZÉD FEJLESZTÉSÉÉRT"** ezüst emlékérmet adományozta.

BÁNYÁSZ SZOLGÁLATI OKLEVÉL elismerésben részesült

50 éves szolgálatért: Tóth János a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum korábbi igazgatója.

45 éves szolgálatért: Rékasi Béla, a Magyar Földgáztároló Zrt. villamos üzemviteli szakértője.

40 éves szolgálatért: Dr. Molnár József a Miskolci Egyetem Műszaki Föld és Környezettudományi Kar egyetemi docense; **Kis Gyula** a Mecsekérc Zrt. villanyszerelője; **Fekete Gábor** a Magyar Földgáztároló Zrt. kútkezelője.

35 éves szolgálatért: Gacsályi Márta a Bányavagyon Hasznosító Kft. műszaki referense. **Prof. Dr. Szűcs Péter,** a Miskolci Egyetem rektor-helyettese.

25 éves szolgálatért: Kósa László Zsolt az SZTFH bányafelügyeleti ügyintézője.

20 éves szolgálatért: Eisemann Ferenc az ÉDV. Zrt. aknásza.

15 éves szolgálatért: Papp Zoltán Andor az SZTFH osztályvezetője.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a településen élő aktív- és nyugdíjas bányászközösségek támogatásáért, a bányász emlékek és hagyományok ápolásáért - a helyi szervezetek javaslatára - emléklapot és ezüst bányászgyűrűt adományozott: **Kolonics Péterné** asszonynak, Csolnok község polgármesterének.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a bányász kulturális örökség és hagyományőrzés terén végzett kiemelkedő munkásságának elismeréseként Művészeti Nívódíjat adományozott: az 50. éves jubileumát ünneplő **Múcsonyi Hagyományőrző Pávakör és művészeti vezetője Gregóckiné Czövek Ibolya** részére. A **Piliscsévi Őszirózsa Dalkör és dalkör vezetője Demeter Attila** részére. **Patakfalvi Zoltán** zenész részére. **Magdics Sára** festőnő részére - akinek édesapja olajbányász volt.

Az Ünnepi Elnökség tagjai, „Magyar Bányászatért bányásznapi emlékérem" elismerést, s a Magyar Bányászati Szövetség tiszteletét és köszönetét kifejező emléklapot vehettek át.

Helyi bányásznapi megemlékezések, képekben

Hogyan kezdődött? Mi volt az az esemény, amely olyan mélyen ágyazódott a magyar bányamunkásság történetébe, hogy bő harminc évvel később ennek emlékére rendezték meg az első Bányásznapot?

A témában jártasak pontosan tudják, de idősebb, egykori bányászok is fejből mondják a választ: a tatabányai sortűz, ’19-ben.

Gergely Ernő történész, a bányászszakszervezet történetének alapos ismerője, a BDSZ históriáját feldolgozó könyvében leírja, hogy abban az évben forrongott a bányavidék, azon a bizonyos napon is sztrájkoltak a tatabányai, a felsőgallai, nagymányoki, szászvári bányászok.

„Tatabányán a munkásság megmozdulása borzalmas vérengzéshez vezetett. A bányatelepet csendőrök és mintegy négyszáz főnyi karhatalom szállta meg. A munkásokat ütötték-verték, ártatlan embereket tartóztattak le és testi fenyítéssel, veréssel akarták elfogadtatni a 12 órai munkanapot. Szeptember 6-a előtt néhány munkást letartóztattak, de nemcsak a 8 órai munkaidő követelése miatt, hanem azért is, mert kommunista magatartást tanúsítottak. A csendőrség ezenkívül több munkást letartóztatott, akik nem akartak 12 órát dolgozni. A munkásság követelte társai szabadon bocsátását, szeptember 6-án a munkát beszüntette és mintegy 200-300 főnyi tömeg vonult fel a nagyiroda elé. A csendőrök élén Huber főhadnagy vonult ki a tüntetők ellen és sortüzet zúdított a munkásokra. A vérengzésnek hét halálos áldozata maradt a helyszínen, míg huszonhét súlyosan sebesült közül négyen a kórházban haltak meg.

A III. sz. csendőrkerületi parancsnokság a hadügyminisztériumba küldött jelentésében azt állította, hogy a tömegből dördült el az első lövés, valamint azt is, hogy a sztrájkolók botokkal és tégladarabokkal támadtak a csendőrökre. Mindez azonban csak azt célozta, hogy eltakarja a gyalázatos tényt: a csendőrlegények védtelen, fegyvertelen tömeggel szemben használták fegyvereiket.”

A tragikus esemény szimbólum lett, Bányásznappá nemesedett, olyan ünneppé vált, amely minden évben egy napon – szeptember első vasárnapján – az ősi szakmakultúra művelőinek, az érdekeikért harcolni kész, és a munkája hihetetlen nehézségeivel, életét veszélyeztető kihívásaival is nap, mint nap szembenéző, de helyzetével sosem hivalkodó bányász létezésére hívta/hívja fel a társadalom figyelmét.

Az utolsó mélyművelésű szénbánya is bezárt, a z ú.n. „klasszikus bányászkodás” kora véget ért, de változó formában a bányászat tovább él, s amíg ember él a földön, mindig lesz.

Az elődökre emlékezünk, s nem hagyjuk, hogy az emberiségért végzett áldozatos munkájuk feledésbe merüljön.

Tanú erre az itt látható képek sora, melyek korántsem jelentik a teljes palettát.

A helyi bányászünnep fotókon megörökített eseményei azt üzenik, hogy az utódok ápolják a bányászhagyományokat, s e tiszteletre méltó szakma jelenlegi művelői méltók az elődök emlékezetéhez.

Farkaslyuk

Mór

Oroszlány

Kincsesbánya

Parasznya

Tapolca

Gyöngyös

Tatabánya

Apa és fiú

Generációk munkájának elismerése

Az idei Bányásznap különleges alkalmat teremtett a Benkő család életében. Az apa, Benkő Sándor, a Colas Északkő Vállalat egykori szakszervezeti titkára, 60 éves szakszervezeti tagságáért részesült az ezzel járó bányászkorsó és oklevél elismerésben, s ezzel együtt vehette át a BDSZ elnökének dicsérő oklevelét, kimagaslóan végzett érdekvédelmi munkája jutalmául. A kitüntetés átadására a helyi bányásznapi ünnepségen került sor.

Benkő Tamás, a fiú, aki édesapját váltotta az érdekképviselet élén, a 73. Bányásznap országos rendezvényén, Kardoskúton vette át a bányászatban nehéz munkakörülmények között végzett példamutató tevékenysége elismeréseként a Kiváló Bányász kitüntetést.

Gratulálunk a kitüntetésekhez, s Sándornak egészségben töltött, békés nyugdíjas éveket, Tamásnak pedig munkájában további sikereket kívánunk!

Az érdekvédelmi munka színe és visszája 1.

Beszélgetés Keleti Tamással, az egykori Textilipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkárával

Beszélgetőpartnerem a szakszervezeti vezetők azon nemzedékéhez tartozik, akik a rendszerváltás előtti időkben szocializálódtak, mint érdekképviselők,

végig járták a mozgalmi élet különböző fokozatait, a bizalmiságtól, a vállalati szb-titkárságon keresztül, egészen az ágazati, szakmai szakszervezet legfelső vezetőjének pozíciójáig. Nincsenek olyan sokan. Akkor kerültek a csúcsra, amikor a hazai érdekképviselet jelentős változásokon ment keresztül, amikor a gazdaság a szocialista berendezkedésről átváltott a kapitalistára, megváltoztak a tulajdonviszonyok, s addig nem tapasztalt, ismeretlen terepre került a munkavállalói érdekegyeztetés. Volt, aki nem bírta a nyomást és lelépett a színről, volt, aki felvette a kesztyűt és megtanulta az új szabályokat, mert megvolt hozzá a bátorsága, a kitartása és az eltökéltsége. Tamás ez utóbbiakat erősíti.

- 1944-ben születtem Budapesten – kezdi a választ, arra a nem éppen eredeti kérdésemre, hogy miként indult az élete. - Óbudán laktunk, az általános iskolát is itt végeztem el. Édesapám villany- és rádiószerelő volt a Budaprint Pamutnyomó-ipari Vállalat egyik gyáregységében, s én már tízéves koromtól gyakran elkísértem őt a munkába, így hamar megbarátkoztam a villanyszereléssel. Magától értetődő volt, hogy az általános iskola elvégzése után, villanyszerelő tanulóként, ebben a gyárban tanultam a szakmát, ami – az apám mellett eltöltött „inasévek” után – nem okozott különösebb nehézséget. Az ipari szakmunkásképző után ottmaradtam, mint villanyszerelőipari szakmunkás. Dolgozott a műhelyben két olyan szaki, akikre felnéztem, mert a tudásukat, a munkához való hozzáállásukat, szakmai kvalitásaikat megtapasztalva úgy láttam, hogy tőlük lehet tanulni. Ám arra rájöttem, hogy nem lehet egy az egyben, kritikátlanul elfogadni őket, hanem a saját értékrendemen keresztül kell átengedni, értékelni a tőlük érkező

tudnivalót, s csak azt fogadtam be, amit én jónak láttam. Két egymástól nagyon különböző ember volt, s tudtam, hogy nekem nem elfogadni kell őket, hanem mindent megtanulni tőlük, ami a villanyszereléshez tartozik. Az egyikük példájától indíttatva – aki technikumba járt -, a szakmunkásképző befejezése után elkezdtem elvégezni különböző tanfolyamokat. Villamoserőmű-kezelő, villamos gépkezelő, villamos telepkezelő, így tizennyolc éves koromra már négyféle olyan képesítéssel rendelkeztem, melyekkel bármikor el tudtam volna helyezkedni.

- Itt kezdődött a szakszervezeti pályafutásod is?

- Amikor a gyárba kerültem, 1958-ban, szakmunkástanulóként, rögtön beléptem a szakszervezetbe. Bizalmihelyettesként dolgoztam, majd bevonultam katonának. Bekerültem egy olyan zászlóaljba, ahol a lokátor műszerkezelőket képezték ki. Ez egy féléves tanfolyam volt, aminek a végén speciális magasságmérő lokátorkezelői vizsgát tettem, mintegy megszerezve ötödik szakmai végzettségemet. Mivel a legjobb eredményt értem el, Budapesten maradhattam kiképzőnek. Félévenként vizsgát kellett tenni, de egy idő után a tisztek már ránk bízták a foglalkozásokat. Ezek során már előadóként szerepeltünk, ami az ezzel járó készségek – érthető beszéd, az ismeretek megszerzése és továbbadása stb. – fejlődését követelte meg. Az én addigi meglehetősen zárkózott, befelé forduló, visszahúzódó egyéniségem (Ezt ma már senki nem hiszi el nekem!) innentől kezdett kinyílni. Őrmesterként szereltem le, s visszakerültem a gyári műhelybe.

- Továbbra is bizalmi-helyettes voltál?

- Igen, de 1959-ben beléptem a KISZ-be is, ahol hamarosan alapszervezeti titkárrá választottak. A közösségi emberré válásban segített egy anyai jó tanács, ő ugyanis azt mondta, hogy ha bekerülök egy új kollektívába, ne akarjak rögtön a középpontba kerülni, inkább figyeljek, tapasztaljak, tanuljak, s csak ezek után nyilvánuljak meg. Igyekeztem megfogadni a tanácsát, ami nagyon hasznosnak bizonyult. Elvégeztem – mintegy hatodik szakmaként – az erősáramú technikumot. Politikailag is képeztem magam, ma már ugyan sokan lekicsinylően szólnak róla, de nagyon sok tudást adott a ML Esti Egyetem, aminek a szakosítóját is elvégezve politikai főiskolai képesítést szereztem, mint közgazdász. 1975-ig a textilgyárban dolgoztam. Soha nem akartam vezető lenni, emiatt konfliktusaim is voltak a gyár főmérnökével, aki először az energetikai osztály vezetőjének akart kinevezni, amit nem vállaltam (Innen a konfliktus), aztán később már belementem, hogy a gyár villamos részlegét vezessem.

- Aztán nagyot léptél a szakszervezeti mozgalom helyi szintjén belül.

- 1975-ben, a Textilipari Dolgozók Szakszervezete szervezési- és káderosztályának vezető-helyettese behívatott és felajánlotta, hogy legyek a középszintű nagyvállalati szakszervezeti tanács közgazdasági bizottságának a vezetője. A nagyvállalat mind a nyolc gyáregységében volt szakszervezeti közgazdasági bizottság, s ezek munkáját kellett felügyelnem, segítenem, irányítanom. Megkérdeztem néhány, általam mérvadónak tartott kollégámat,

ismerősömet, akik azt tanácsolták, hogy mi történhet, legfeljebb, ha nem tetszik a dolog, visszamegyek a régi beosztásomba. Így aztán elvállaltam. 1975 szeptember 1-én kezdtem ezt a munkát úgy, hogy két évre visszamenőleg átolvastam az összes Magyar Közlönyt, öt évre visszamenőleg minden vállalati dokumentumot, az értékelésektől a beszámolókig. Tudtam azt, hogy csak alapos ismeretekkel felvértezve lehetek eredményes. Az érdekképviseleti hierarchiában a harmadik ember voltam, a szakszervezeti titkár, illetve a helyettese után.

- Újabb fordulat következett.

- Úgy van. 1978 nyarán a VSZT titkár helyettese nyugdíjba ment, s én előrébb léptem, mint helyettes. 1980 elején a titkárunk a vállalati pártbizottság élére került, s én ismét előrébb lépve VSZT titkár lettem. Tíz évig én irányítottam a Vállalat szakszervezeti életét. Őszintén megmondom, hogy ez már nem okozott felhőtlen örömöt, hiszen az általam olyannyira kedvelt közgazdasági terület újabbakkal bővült, de ezt a munkát is nagyon komolyan vettem, s azalatt a tíz év alatt, míg én voltam a titkár, több területen is jelentős sikereket értünk el a munkatársaimmal.

- Mondanál erre példát?

- A vállalatnak több üdülője volt, ezeket mind korszerűsítettük. A legnagyobb, ötvenöt szobás, Balatonföldváron volt/van, ami csak nyáron üzemelt. A cég vezetésénél elértem, hogy téliesítve legyen, s így lehetőség nyílt arra, hogy bővüljön a kihasz-

nálhatósági köre. Konferenciákat, továbbképzéseket, egyéb rendezvényeket tarthattunk. De a vállalat többi üdülőjének korszerűsítésére is szereztem pénzt. Évente kétezer fő üdültetését tudtuk megoldani. A másik, amit komoly sikerként könyvelhettünk el. 1988-ban a Római úti lakótelep felépült. Egy korábbi megállapodás alapján a Budaprintnek hatvannégy lakásra volt kijelölési joga. Kitaláltam, hogy mi lenne, ha ennél még több család problémáját oldanánk meg? Az OTP illetékesével tárgyaltam, felajánlva, hogy személyi tulajdonban lévő lakásokat az OTP-nek eladnánk, aki ezeket értékesítené, megfelelő nyereség mellett, de mi ezeknek a lakásoknak a vevőkijelölési jogát is megkapnánk. Elfogadta a javaslatomat. Aki nagyobb lakásba akart költözni, annak a kisebb lakását eladtuk az OTP-nek, de a kijelölési jog nálunk maradt. Száznegyvennégy család lakásproblémáját oldottuk így meg.

- Újabb évszám az előre lépést illetően.

- 1989 decemberében volt a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének soros kongresszusa. Előtte megkeresett a jelölő bizottság elnöke – s nyilván a szakszervezeti körökben már megtapasztalt kritikus, szókimondó, szakmai véleményt kertelés nélkül megfogalmazó híremre alapozva -, hogy jelölnének főtitkárnak, mit szólok hozzá? Mondtam, hogy ehhez semmit, de ha egy tapintható többség is így akarja, abban az esetben vállalom. A kongresszuson, a megválasztáshoz szükséges kétharmad felett egy szavazattal lettem főtitkár.

1990 január 1-én kezdtem a munkát. Ekkor ötvenöt ember dolgozott a szakmai szakszervezetünk apparátusában. Ebben az évben, s az ezt követő néhányban kezdődött és ment végbe – más ágazatok vállalataival együtt – a textiles cégek felszámolása. Ez nyilvánvalóvá tette, hogy az országos szervezetben dolgozók létszámát drasztikusan csökkenteni kell. Egyidejűleg kiegészítő forrásokat kell keresni a további működéshez. Nem éppen gyakori megoldáshoz folyamodtam. A megmaradt apparátusi munkatársakat leültettem a tanácstermünkben, s az épület összes többi részét bérbe adtam. Ez pótlólagos bevételt jelentett.

- Hogyan tudtál – ahogy fogalmaztál – a további működéshez „kiegészítő forrásokat” találni?

- Mivel a Pamutnyomóipari Vállalat gazdasági társaságokká történő átalakulásában részt vettem, így meglehetősen alapos ismereteket szereztem a gazdasági társaságokról szóló törvény, alkalmazásában, így a felszámolási eljárásokban is, azonnal tudtam, hogy nekem, mint szakszervezetnek kapcsolatba kell kerülnöm a felszámolókkal. A korábbi ügyvezetés a szakszervezeti tagdíjakat már nem fizette ki, mert nem volt pénze. Én több, mint száz cégnél jelentkeztem be hitelezőnek. Ez példa nélküli volt. Nyilvántartottuk a követeléseink nagyságrendjét. Ezeknek a kb. hatvan százaléka meg is térült számunkra. Volt, ami többször is. Mondtam a felszámolóknak, hogy van egy tétel a felszámolási eljárás során: a munkavállalók lakásépítéstámogatási kölcsöne, én ezeket diszkontáron nagyon szívesen megveszem tőlük. Huszonöt-harminc-harmincöt évre kapták a kölcsönöket, a felszámolónak, meg le kellett zárni a felszámolást. Ezért több mint ezer tételből álló, több céget is érintő kölcsönt vásároltam meg, összesen hét és fél, nyolcmillió forint értékben, miközben a követelésérték öven millió forint nagyságrendű volt. Ebből nekem évente kb. tízmilliós nagyságrendű befolyásom volt. Ez jelentette főtitkárságom pénzügyi stabilizálódásának egyik alapját. Hiszen a taglétszám drasztikusan csökkent. Nyolcvankilenc-kilencvenben még hetvenötezer tagunk volt, ez néhány év leforgása alatt tízezerre csökkent, 2010-re ezer fő alá esett.

(Az interjú második részét lapunk decemberi számában közöljük!)

Hámori István Péter

Sajtószemle

Szubjektív kiemelések 1913 hazai újságcikkeiből

Bevezetésképpen

Szeretek régi újságokat böngészni, igen érdekelnek a hírek, miről is írtak ekkor meg akkor. Mindig megállapítom, nincs új a nap alatt, legyen az járvány, perpatvarok, karambolok, szerelmi ügyek…

Az 1913-as évet kezdtem el tallózni, hiszen ekkor jelent meg a Bányamunkás, amely alapját adta a mai szakszervezetnek. Régóta erősen foglalkoztat a bányászok keserves útja, hogy szakszervezetet hozzanak létre. A 110 év előtti tudósítások, talán nekünk is mondanak valamit, azt mindenképpen elárulják, hogy szakmai lapunk megjelenésének évében mi foglalkoztatta a korabeli közvéleményt. Kevés szakszervezeti hírt találtam a Népszaván kívüli lapokban. Viszont sok érdekességre bukkantam, ezekből olvasható néhány az alábbiakban.

A Népszava (1873- napjainkban is létezik!) a Bányamunkás megjelenése napján a (41. évfolyam, 205–229. sz.)1913-09-04 / 207. szám a Szakmozgalom rovatban „Az uj harcos; Megjelent a „Bányamunkás" címmel számolt be a szakszervezeti mozgalom jelentős eseményéről. „A bánya rabszolgáinak és velük az ország szervezett munkásságának ma ünnepnapja van. A föld méhében keresztül-kasul vájt tárnák sötétségét erőteljes villanás világítja meg. Megjelent a küzdőtéren az uj harcos, a bányamunkások hatalmasnak ígérkező új fegyvere, a magyar nyelvű Bányamunkás és német nyelven kiadott Bergarbeiter hetenként megjelenő szaklap. A bányabárókat és a kormányhatalmat illeti elsősorban köszönet, amiért a bányamunkások szervezkedését tőlük telhetőleg elősegítették. Ők buzgósággal teljesítették hitvány kötelességüket. Ahány közigazgatási zsiványságot kitaláltak, azt a bányamunkásokon mind kipróbálták. Csendőr, rendőr, szolgabíró elvégezte a rábízott hóhérmunkát. Évek hosszú során át üldözték, elnyomták a bányarabokat. Börtön, pénzbüntetés, rendszabályozás napirenden volt. Ez a hatásos agitáció végre megteremtette a maga gyümölcsét. A bányatulajdonosok és a közigazgatás elvégezte az előmunkálatokat, csupán zászlóbontásra volt szükség. Az első hívó szóra a bányarabszolgák százai csatasorba állottak. A zsarnoki elnyomatás öntudatra ébresztette a világtól elzárt bányamunkásokat is. Az új zászló alatt, megjelenésének első napján a küzdő bányászharcosok százai biztosítják a modern munkásmozgalom talajából kinőtt bányászszervezet további fejlődését. Mindkét lap politikai irányú szaklap, amely kizárólag a bányászmunkások ügyeivel foglalkozik. Friss, eleven hangulat, népszerű irány teszi tetszetőssé az új lapot. A szervezkedésre való fölhívás mellett az új szervezet céljáról, a szervezettől nyújtott segélyekről, a bányatársaságok milliós jövedelméről tájékoztat a rendkívül érdekes és tanulságos adatokkal bővelkedő lap. Az ország különböző bányavidékéről a bányamunkások nyomorúságos helyzetét ismertető tudósítások pedig a szervezkedés iránt mutatkozó élénk érdeklődést fokozzák. A szervezett munkásság minden erejével támogatja legújabb fegyvertársát, örömmel, a jövőbe vetett bizalommal köszöntjük elnyomatásban és a jövő küzdelmeiben. Jó szerencsét!"

https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszava_1913_09/?pg=34&layout=s

A Szocializmus, (1906 és 1918 között, 1922 és 1938 között, illetve 1945 és 1948 között). (8. évfolyam, 10-12. számában Jászai Samu (1859-1927) adott hírt a Bányamunkás megjelenéséről. „1913. május 20-án tudatták negyedszer a magyar bányamunkásokkal, hogy fölterjesztett alapszabályaikat a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg láttamozhatónak nem találta, mert a bányaműveknél a munkások és hátramaradottjainak segélyezéséről a társpénztárak gondoskodnak… A bányászok nem nyújtottak be többé alapszabályokat, hanem a Szakszervezeti Tanács javaslatára, a Bányamunkás és Bergarbeiter című lapok köré csoportosultak. 1913 szeptember elején jelentek meg először ezek a lapok. A szervezkedés a magyarországi viszonyokat figyelembe véve, nagyon szépen indult. 1914 december elején már 3239 és 1994. június 30-án 4004 előfizetője volt ezeknek a lapoknak..."

https://adt.arcanum.com/hu/view/szocializmus_1913/?query=1913+%C3%A9v+szakszervezeti+lapok&pg=552&layout=s

A bánya (1908-1918) időszaki kiadvány: bányászati, ipari és pénzügyi hetilap, 1913. június 15-i számában azokról az ugyanabban az ügyben hozott különböző hatósági intézkedésekről számoltak be. „A bányakapitányságok különböző ügykezelésének a törvény- és rendeletek elavult voltán kívül az oka még abban a nagy távolságon alapuló elszigeteltségen is nyugszik, amelyben eddig az egyes bányakapitányságok éltek egymástól. Az egyes bányakapitányságok, mint teljesen önálló hatóságok intézik az ügyeket s a jogviszonyok rendezetlensége következtében igen sok függ a mindenkori bányakapitány egyéni tetszésétől."

https://epa.oszk.hu/02100/02171/00272/pdf/EPA02171_Banya_1913_24.pdf

Az Újság (1903-1944) az egyik legkedveltebb napilap annak idején, 1903-1909 közötti években Mikszáth Kálmán és Móricz Zsigmond is munkatársa volt a lapnak. Szeptember 16-i számában adott hírt „Feloszlatott munkásgyűlés. Az asztalosmunkások szoczialista csoportja vasárnap délelőtt egy Práter-utcai vendéglőben gyűlést tartott, amelynek napirendjére a munkanélküliség kérdése volt kitűzve. A gyűlésen mintegy 500 ember jelent meg. Az előadó tisztet Weltner Jakab töltötte be. Utána Óvári Géza arról kezdett beszélni, hogy a munkásszervezet fizetett hivatalnokai hamis mérleget készítettek. Beszédét tovább nem folytathatta, mert óriási lárma keletkezett, botokkal és esernyőkkel támadtak Óvárira és társára, Frizamics Endrére. Oly nagy volt a vihar és a lárma, hogy Metz Gyula dr. rendőrfogalmazó kénytelen volt beleavatkozni és a gyűlést feloszlatni. A munkások a rendőrök láttára kivonultak az utczára, ahol még sokáig izgatottan tárgyalták a dolgot."

„Kezdődik a Lánczhid átalakítása" - olvasható ugyanezen az oldalon, ezt nem lehet kihagyni gondoltam, hiszen nem rég adták át a felújított Lánchidat.

„A régen elhatározott tervben, hogy a Lánczhidat átalakítják, megtörtént az első lépés a megvalósulás felé. A budai hídfő alatt vonuló úttestet elzárták. A munka czélja a hídfő megerősítése. Építik már az anyagot szállító keskenyvágányú vasutat is. Ez a munka nem érinti a híd forgalmát, csak a rakodópartot zárja el…. A munkálatokat már a múlt héten megkezdtük és a budai oldalon körülbelül júniusig fogunk dolgozni, míg a pesti oldalon a jövő év októberéig okvetetten befejezzük a hídfő megerősítését. Ezek a megerősítések azért szükségesek, mert az újonnan felszerelendő lánczok húzóképessége megkívánja, hogy a hídfők tartóképességét is fokozzuk. Azzal kezdtük, hogy a földet plusz 4 vízállásig elhordjuk és az így kapott nyílt gödörben elkészítik vasbetonból a caissonokat. …"

Ugye, nem ünneprontás, ha egy igazi celebhírt is megemlítek, mely bizonyítja, hogy nincs új a nap alatt: „Galafrés Elza válópöre. Bécsből telefonozzák. Galafrés Elza, a híres bécsi művésznő tudvalévően néhány nappal ezelőtt azt kérte a bécsi polgári törvényszéktől, hogy Hubermann Broniszlával, a világhíres hegedűművésszel kötött házasságát jelentsék ki érvénytelennek, a törvényszék ezt a kérelmet elutasította és Galafrés Elza most megbízta ügyvédjét, hogy indítson válópert Hubermann ellen. A Morgen jelentése szerint Galafrés Elza már el is jegyezte magát Dohnányi Ernő zongoraművésszel."

https://adt.arcanum.com/hu/view/AzUjsag_1913_09-2/?pg=15&layout=s

„Fegyverkezzünk az olympiászra, Magyar stadion. Olympiai standardprogram." Ezek voltak a hívogató címek a Sporthirlap (1913-1944) 1913. július 7. első oldalán. „Egy szerény hír húzódott meg a múlt héten a napilapok hasábjain: Andrássy Géza gróf és Múzsa Gyula, a MOB elnökei, audiencián voltak őfelségénél, a királynál, a magyar stadion ügyében. Semmi kommentárja nem volt ennek a híradásnak s mégis messze elhangzott, sok hamvadó reménységet lobbantott föl egyetlen puszta szava: a magyar stadion. Ma már mindenütt ismerik és értékelik a sportot…Amikor tehát a magyar stadionról beszélnek, mintegy varázsütésre elénk rajzolódik egy színes ragyogó kép, a magyar sport leghőbb vágya s egyúttal jogos aspirációja, a magyar olympiász. Ezért emelkedik ki a személyi hírek tömegéből az a királyi kihallgatás, amely a magyar stadion jegyében született meg." … „Jól esik egyrészt annak a konstatálása, hogy íme van két embere a magyar sportnak, aki — szerencsére a sportélet forgatagán kívül állva — magasabb rendű célokért küzd. Másrészt komoly figyelmeztetés ez az apró és mégis beszédes hír arra is, hogy a magyar olympiásznak legfőbb előfeltétele egy készen álló stadion. Csak akkor remélhetjük azt, hogy 1920-ban Budapestet bízzák meg az olympiász rendezésével, ha egy már készen álló, vagy legalább épülő stadionra hivatkozhat a szinte késhegyre menő vetélkedésben a magyar sport."

Az első magyar stadionért mentek lobbizni őfelségéhez, Ferenc Józsefhez. Emlékezzünk, akkor még Osztrák-Magyar Monarchia voltunk, közös uralkodóval. Más kifejezésekkel, de napjainkban a ki tudja, hányadik stadionért megy a küzdelem, és ott lebeg a messzeségben az Olimpia rendezésének álma is.

https://adt.arcanum.com/hu/view/Sporthirlap_1913_2/?pg=0&layout=s

A munkások tízezer koronája címmel olvashatunk a Magyar Ipar (1869-1949), az Országos Magyar Ipartestület Közlönye 1913 december 7. számában arról, hogy „a magyarországi Szakszervezeti Tanács adakozásra szólította föl a szervezett munkásokat Szakszervezeti Otthon alapítására. „…tekintélyes összeg gyűlt egybe a munkások filléreiből rövid másfél év alatt. Ha egybevetjük ezt a munkaadó iparosok hasonló gyűjtéseinek a sorsával, lehetetlen némi irigységet elfojtanunk. Hátha még meggondoljuk, hogy a gyűjtés idejére estek a munkások nagyarányú mozgalmai, amelyek közül csak a választójogi tüntetés czéljaira százezer koronánál többet adtak össze a munkások, úgy, hogy azt a tízezer koronát szinte csak mellékesen adták össze egy nem is életbevágóan fontos czélra. Valóban tanulhatnának áldozatkészséget a munkaadók munkásaiktól." Csatlakozhatnánk az akkori munkaadók véleményéhez, és folytathatnánk, tanulhatnánk mi is eleinktől szolidaritást, a szakszervezet jövőjéről való gondolkodást.

https://adt.arcanum.com/hu/view/magyarIpar_1913_2/?query=1913+év+szakszervezeti+lapok&pg=555&layout=s

A Pesti Napló 2013. december 16-án számolt be „A nyomor kongresszusa. A kormány felelős az Ínségért. — (Saját tudósítónktól.) „Komoly tanácskozás színhelye volt vasárnap a Sándor utcai régi országháza. A magyarországi munkások leghivatottabb képviselői, a szakszervezeti tanács küldöttei jöttek össze országos kongresszusra, hogy megvitassák a munkanélküliek kérdését. Százezernél több dolgozni akaró ember ereje pihen már hónapok óta, a nyomor egyre elviselhetetlenebbé lesz, a munkahiány oly nagy, hogy egyes iparvállalatok üzemeiket minimálisra redukálják s ezzel arányban nő az éhező proletárok száma. Családok, amelyek röviddel ezelőtt szűkösen bár, de valahogy mégis megéltek, ma nélkülöznek. Örökre elhagyni készülnek az országot, de még a mindennapi kenyér árát sem tudják megkeresni. …Ezt a fontos kérdést vitatták meg a vasárnapi kongresszuson, amelyen munkát és nem alamizsnát kértek a munkátlanok részére. A szociális élet alapos ismerői szólaltak fel a tanácskozáson, valós színekben ecsetelték a nagy nyomort, amelyet ma már ökölbe szorult kézzel él át a sok tízezer munkabíró ember. Lesz-e eredménye a kongresszusnak, a közeljövőtől függ, a segítés módja azonban soha nem késhet, mert az éhes gyomor máris forrong és haragja kiszámíthatatlan lehet. A kereskedelemügyi miniszter részletes jelentést kíván a tárgyalás eredményéről, mert a munkátalanságon közmunkákkal akar segíteni…

…A kongresszus elvárja, hogy a munkanélküliséget felidéző kormány haladéktalanul gondoskodjék a munkanélküliség enyhítéséről. Felszólítja továbbá az összes szakszervezeti bizottságokat, hogy indítsanak országos mozgalmat a munkanélküliek közhatósági támogatása ügyében.

https://adt.arcanum.com/hu/view/pestiNaplo_1913_12/?query=1913+%C3%A9v+szakszervezeti+lapok&pg=385&layout=s

Befejezésül

Révfülöp környéki programokat kerestem. Szigligetet nézegettem, és ott találtam egy remek összeállítást Balassa Dánieltől, aki a gazdálkodó ősöket vette számba a kezdetektől 1914-ig. Mit találtam?

„Az utolsó szigligeti anyakönyvi bejegyzés 1913-ból és egy évvel későbbről származik, Keszőcze Lajos bányagépészként dolgozott a kongói bányában, Ványik István pedig bányászként. Erről a bányáról nem igazán tudunk érdemleges információt. A faluban élő többi, anyakönyvben megjelenő dolgozót évszámra lebontva írom le: 1913: Horváth Mátyás (bányamunkás).

http://szigliget.hu/portal/index.php/bemutatkozunk/a-hely-szelleme/szigligeti-tortenetek/12-gazdalkodo-oseink-szigliget-gazdasaga-1700-1914-ig?start=5

Lux Judit

Az ÉSZT, a LIGA Szakszervezetek, a MASZSZ, a Munkástanácsok, és a SZEF közös nyilatkozata

Megdöbbentek a szakszervezetek munkavédelmi szakértői azon a törvénymódosítási tervezeten, amellyel a kormány gyakorlatilag teljesen levenné a munkavédelmi tájékoztatási felelősséget a munkáltatók válláról, s kontroll nélkül a munkavállalókra bízza, ismerjék meg a rájuk váró munkahelyi veszélyeket és az esetleges balesetek megelőzésének módját. Ráadásul, a munkavállalók millióinak az egészségéről és életéről szóló változtatási tervről a szakszervezetek és szakértőik „az állam működésének további egyszerűsítésével összefüggő rendelkezésekről" szóló salátatörvénybe bújtatva szembesültek. A konföderációs vezetők úgy vélik, a törvénymódosítás legijesztőbb eleme szerint a munkáltató letudhatja egyetlen, kézbe adott vagy emailen küldött írásos „oktatási tematikával" a munkavédelmi tájékoztatást, s az egyénre bízza, elolvassa-e, megérti-e azt egyáltalán. Ennek akár végzetes következményei lehetnek, amit a szakszervezetek nem nézhetnek tétlenül – jelentették ki egybehangzóan. Különösen sérelmesnek tartják az érdekvédők azt, hogy egy ilyen fontos, munkavállalók millióinak egészségét, testi épségét, életét érintő kérdésben ismét elmaradt a szakmai egyeztetés. A kormány ezzel megint azt üzeni, hogy nem számít, mit gondolnak a szakszervezetek és a munkavédelmi szakértők a munkavállalók biztonságáról. Ez végtelenül felháborító, ám ami még ennél is rosszabb, a módosítás súlyos, visszafordíthatatlan következményekkel járhat – szögezték le a közlemény aláírói.

A munkavállalói képviselők nem értik, hogyan készülhet ilyen szakszerűtlen módosításra a foglalkoztatásért felelős miniszter, akinek tudnia kell, hogy munkahelyi baleset miatt évente több tucat ember meghal vagy élete végéig rokkant marad. Erre a szakszervezetek minden évben külön, a munkahelyi balesetben elhunytak világnapján is felhívják a figyelmet, arra a nehezen elképzelhető esetre is gondolva, ha netán az illetékesek nem tartanák számon a szomorú statisztikát. A tervezett módosítás hatására viszont nemhogy javulni fog a munkavédelmi helyzet, hanem még jobban leértékelődik annak fontossága, s elképzelhető, hogy a jövőben jelentősen megugrik a munkahelyi és foglalkozási balesetek száma – érvelnek közös nyilatkozatukban az aláírók.

A jelzett intézkedés nemcsak felelőtlen – amennyiben megvalósul –, hanem ellentétes a munkavédelem alapvető elveivel és a 81/391/EGK Európai Tanács irányelvével is – szögezték le a szakszervezetek, hozzátéve: a módosítás még diszkriminatív is lehet, ha az – ahogy a tervezetben szerepel – csak bizonyos munkáltatókra, munkakörökre vonatkozik majd.

A szakszervezetek elvárják, hogy a módosítást tervező foglalkoztatásért felelős miniszter érdemben egyeztessen a munkavédelmi képviselőkkel, mielőtt végzetes következményekkel járó változtatásról döntene.

Budapest, 2023. augusztus 15.

dr. Antmann Katalin
Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés

dr. Mészáros Melinda
LIGA Szakszervezetek

Zlati Róbert
Magyar Szakszervezeti Szövetség

Palkovics Imre
Munkástanácsok Országos Szövetsége

Csóti Csaba
Szakszervezetek Együttműködési Fóruma

Ruskó Sándor
1938 - 2023

Ismét gyászol a bányásztársadalom, ismét kevesebb lett egy nagyszerű emberrel a bányászok egyre fogyó családja. Megdöbbenve és végtelen szomorúsággal fogadtuk a hírt: életének nyolcvanötödik évében itt hagyott minket Ruskó Sándor, a Karancsvölgye Nyugdíjas Alapszervezet elnöke, kollégánk, barátunk.

1938. június 3-án született Bocsárlapujtőn, de a Karancsvölgy az, ami meghatározta egész életét és munkásságát. Minden idekötötte. Itt alapított családot, itt lett fiatalon a szakszervezet tagja, itt volt a munkahelye - Nógrádi Szénbányák Vállalat -, ahol nyugdíjazásáig dolgozott.

1952-ben lett a bányászok nagy családjának a tagja. Hamar kiderült róla, hogy megérti és megérteti magát kortársaival, tiszteli az idősebb szaktársakat, szívesen fogadta tanácsaikat, azokat munkája során gyakran felhasználta. Ésszerű javaslataival segítette a mindennapi munkavégzés megkönnyítését. Munkatársai fiatal kora ellenére szakszervezeti bizalmijukká választották. Társai sorsa iránti érzékenysége, a sikeres érdekképviseleti munkája eredményezte, hogy a vállalat megszűnéséig élvezte a munkahelyi közösség bizalmát.

A munkahely megszűnése jelentős változást hozott életében és a szakszervezeti munka területén is, hiszen megszűnt a központi irányítás lehetősége. Több ezer szervezett munkás

további sorsával kellett foglalkoznia. Kezdeményezője és szervezője volt a területi alapszervezetek létrehozásának. 1990-ben választották meg a Karancsvölgyi alapszervezet elnökének - amelyet haláláig betöltött - és a megyei bizottság elnökségi tagjának.

Aktív részese volt a nógrádi szakszervezeti élet alakításának. Szaktársai iránt érzett felelősségét, gondoskodását mutatja az is, hogy javasolta a Bányász Nyugdíjas Alapítvány létrehozását a rászorultak megsegítésére. Az alapítvány létrehozásától a kuratórium tagjaként segítette a közösség munkáját.

Aktív és nyugdíjas élete egybe forrt a bányászattal és a szakszervezeti mozgalommal.

Munkáját vállalati, megyei és országos szinten is számos elismerés és kitüntetés jelezte. Ezeknek az elismeréseknek is örült, de igazán az tette boldoggá, ha egy ügyet képviselve a szakszervezeti tag problémáját, az ő közreműködésével, sikerült megoldani.

Az idei bányásznapon, szeptember 3-án, vehette volna át a megyei közgyűlés elnökének Dísz Oklevelét, amellyel a több évtizedes munkáját köszönték volna meg.

2023. július 21-én eltávozott közülünk. Halálával egy kiváló kollégát és barátot veszítettünk el.

Emlékét megőrizve kívánunk utolsó jó szerencsét!

Dobor István

Schleinig Endre
1941-2023

Mély megdöbbenéssel fogadtuk a hírt, hogy Schleinig Endre, a bányászszakszervezet volt tisztségviselője, a BDSZ Országos Tanácsának, Elnökségének volt tagja, a LINDE Gáz Magyarország Zrt. szakszervezeti bizottságának volt elnöke, kollégánk, barátunk, végleg eltávozott közülünk.

Személyes emlékem, hogy bő tíz évvel ezelőtt, alelnök kollégámmal, Hámori István Péterrel együtt mentünk Répcelakra, a helyi érdekvédelmi ügyekről tárgyalni. Még kezdő szakszervezetis voltam, pár éve dolgoztam a BDSZ központjában. Az úton beszélgettünk Pistával, mire számíthatunk, hogyan tudjuk a munkavállalók pozícióját, az alapszervezeti munkát, a bértárgyalásokat segíteni, mivel nekem még nem volt gyakorlatom a helyi ügyek kezelésében, a vállalati tárgyalások lefolytatásában.

Ott találkoztam Endrével, aki határozott megjelenésével, érces hangjával, logikus érvelésével, mély benyomást tett rám, nem véletlenül volt képes a helyi közösséget megszervezni, összetartani, több évtizeden keresztül. Számos alkalommal újraválasztották, nyugdíjasként is segítette az érdekvédelmi munkát. Akkor nem gondoltam volna, hogy bő évtized múlva én mondom a búcsúztató beszédét. Nagyon nehéz feladat, de erre a kiváló életútra, meghatározó szakszervezeti tevékenységre emlékezni kell.

Élete szorosan kötődött a bányaiparhoz. A Szénsavtermelő Vállalatnál pályakezdőként 1959. július elsején kezdett el dolgozni, kezdetben technológusként, majd művezető volt a gáztisztítás, termelés területén.

A szakszervezeti mozgalomba az 1970-es évek elején kapcsolódott be, amikor is a Bányász Szakszervezeti Bizottság titkárává választották. Szociális érzékenysége, a társadalmi problémák iránti fogékonysága ekkor teljesedhetett ki igazán. Az emberi gondok, nehézségek kezelése, megoldása, aktív pályafutását is meghatározta, s tenni akarásának egyenes következménye volt, hogy amint tehette, szakmai szerepet vállalt az érdekvédelemben.

Erőteljes egyénisége, elkötelezettsége munkatársai iránt, határozott és eredményes fellépése a kollégák, a választói bizalmát folyamatosan kivívta. A mindenkori munkáltatóval igyekezett korrekt munkakapcsolatot kialakítani, de ha kellett erőteljesen is megjelenítette a munkavállalói érdekeket.

Olyan volt, akihez mindig bizalommal és bátran fordulhatott a gondjaival küzdő ember. Elkötelezte magát az elesettek, a rászorulók, a kiszolgáltatottak ügyének következetes képviselete mellett. Ez eredményezhette, hogy 1996. június 30-ai nyugdíjba vonulása után is folyamatosan bizalmat kapott a választóitól. Nyugdíjasként is aktívan dolgozott társai érdekében.

Az igazságtalanságok, a hátrányos megkülönböztetések mindig felháborították, tettekre ösztönözték. Igény esetén résztvevője volt a munkavállalók, nyugdíjasok érdekében szervezett demonstrációknak, szolidaritással képviselte a BDSZ-t. Ha emberekért, ügyekért kellett küzdenie, nem ismert fáradtságot. Nem tett különbséget kis és nagy feladat között.

A támadhatatlan elkötelezettsége volt az az erő, ami tartást, hitet, erkölcsi alapot adott a munkájához. Munkásságát kitüntetésekkel is elismerték, vállalati kiváló dolgozó volt 1973-ban, Nehézipar Kiváló Dolgozója 1976-ban, szakszervezeti munkáért kitüntető jelvény arany fokozatát 1977-ben, Miniszteri Elismerés Kitüntetést pedig 2008-ban kapta meg.

Tipikus közösségi emberként központja volt a társaságnak, a rendezvényeknek, élettapasztalatából adódóan mindig voltak ötletei, előrevivő tanácsai. Erőteljes hangja, határozott mondatai a fiatalabb generációra is hatással voltak.

Kedves Endre, Kedves Kicsi!

Még nem fogtuk fel igazán, még kell egy kis idő, hogy rádöbbenjünk: már nem vagy köztünk. Az utolsó utadat, melyről nincs visszatérés, egyedül kell megtenned. Szívünkben mélységes szomorúsággal, s megrendülve kívánunk végső jó szerencsét! Gyászol a bányásztársadalom, bányász barátaid, volt kollégáid, a bányászszakszervezet. Pótolhatatlan veszteség ért minket. De emléked, melyet megőrzünk, itt él velünk, tovább.

Nyugodj békében, bányásztestvérünk!

Beőthy-Fehér Szabolcs

Érdekvédők a könnyűiparban 3.
Beszélgetés Csajbók Ferenccel, az Eagle Ottawa Hungary Kft. szakszervezeti vezetőjével

- Az Eagle Ottawa szolnoki gyáregységében dolgozom 2008 óta – kezdi a bemutatkozást Csajbók Ferenc. - 2014-ben léptem be az itteni alapszervezetbe. 2020 januárjában – mivel az addigi elnök Sulyokné Kruspán Rozália a BDSZ alelnöke lett – engem választottak meg utódjául. Tehát jelenleg függetlenített szakszervezeti vezető, illetve üzemi tanácselnök vagyok a cégnél.

- Mi az a legintenzívebben jelentkező feladat, ami kezdettől fogva jelen van az érdekképviseleti munkában?

- A legnagyobb kihívás, ami végig kíséri ezt a bő három és félévet az a taglétszám bővítése, hiszen mi is tisztában vagyunk azzal, hogy minél többen vagyunk, annál nagyobb az érdekérvényesítő képességünk. Ezt a munkát jónéhány dolog nehezíti, mint például a fluktuáció, de a dolgozói létszám lehetőséget ad újabb tagok megnyerésére. Háromszáz feletti szakszervezeti tagunk van, de az alkalmazottak száma ezerhatszáz fő.

- A cég menedzsmentjével milyen az együttműködésetek?

- Mondhatom, hogy kiegyensúlyozott a kapcsolatunk. Természetesen, az érdekek különbözőségéből adódóan, nem vagyunk mindig azonos állásponton, de a hozzáállásuk pozitív, s tárgyalásokkal sikerül mindkét fél számára megfelelő megállapodásokat kötnünk. Legjobb példa erre a bértárgyalás időszaka, hiszen a kezdetén, meglehetősen távol áll a két fél javaslata, ilyenkor feszültebb a légkör, de a végére megszületik a megoldás. Van egy jól megkötött Kollektív Szerződésünk, ami garantálja, hogy a munkavállalói vívmányok ne sérüljenek, s amikor leülünk tárgyalni bármely, dolgozókat érintő kérdésben, ez jelenti számunkra a biztos jogi hátteret. Egyébként a tagszervezésnél is fontos érv a kollektív megállapodás jelentőségének az ismertetése, hiszen sok új, fiatal alkalmazottja van a cégnek, akik potenciális szakszervezeti tagok, de sajnos fogalmuk sincs a szakszervezet munkájáról, az érdekképviselet értelméről. A jogaikkal sincsenek tisztában, ezért fontos feladatunk a meggyőző munkában, hogy tájékoztassuk őket a szakszervezet nyújtotta védőháló jelentőségéről.

- Hogyan működik a helyi alapszervezet?

- Azt tudni kell, hogy a cégnek két gyára van. Az egyik a bőrelőkészítő, ahol a bőrt készítik elő szabászatra, illetve ez a festőrészleg, ide érkezik be a nyersbőr. A másik a szabászat üzemcsarnoka. Ezek egymáshoz közel vannak. A két üzem mintegy negyvenezer négyzetméteren helyezkedik el. Ez egy alapszervezet, ahol bizalmiak képviselik a szakszervezetet, akikkel negyedévenként, vagy szükségszerűen tartunk megbeszélést. Öten vannak. Ők azok, akik közvetlen, napi kapcsolatban állnak a területükön tevékenykedő tagokkal, ők közvetítik a munkavállalók kéréseit, panaszait, s rajtuk keresztül tudunk tájékoztatást adni az érdekképviseleti munkáról is.

- Tartotok taggyűlést, ekkora létszámmal?

- Ez egy érdekes probléma. Két, illetve háromműszakos munkarendben dolgozunk. Szinte kivihetetlen, hogy egyszerre minden tag ott legyen egy ilyen taggyűlésen. Nem biztosítható a határozatképesség. Ha az egyik műszak végzős tagjai ott is maradnának, az őket váltó műszak dolgozói már munkába kell, hogy álljanak. Próbálkoztunk azzal, hogy kapun kívül rendezzük meg a taggyűlést. Ha enyhén akarok fogalmazni: a részvételi hajlandóság – objektív okok miatt is (Indult a bejáró dolgozók busza) – nem volt megfelelő. Úgy próbálunk ezen segíteni, hogy van egy zárt Facebook csoportunk, ahol

tudunk kommunikálni, és a Faliújságra is kitesszük a legfontosabb híreket. A bizalmiak szerepéről az imént már beszéltem. Az eddigi tapasztalataink alapján ez a szisztéma működőképes.

- Miért éppen Ottawa?

- A családi tulajdonú céget és cserzőüzemét még 1865-ben, az amerikai–kanadai határnál fekvő, az egyesült államokbeli Michigan állam Ottawa megyéjében alapították. Az Eagle Ottawa 2001-ben települt Szolnokra.

- Mivel foglalkozik a társaság?

- A cég profilja szarvasmarha-bőr feldolgozás, felszabás. A felhasználása személyautókba történik. A cserzett bőr beérkezik az egyik üzemrészbe – amiről már volt szó -, ahol nagy kádakban puhítják, gépekkel nyújtják, alakíthatóvá teszik. Nem akarok túlzottan szakmai beszámolót adni, de mérik a nedvességét, ha kell párásítják, stb. szóval a szerkezetét alkalmassá teszik az alakításra. A vevő kérésére nyomatot tesznek bele (Barkásítják), és a kívánt színre festik. Ezután a bőr átkerül a szabászatra. Itt kiszabják, de mi nem varrjuk össze az üléshuzatot. Az egész folyamatba bevonjuk a vevőt, tehát végig figyelemmel kísérheti, beleszólhat, kérhet, néha még a késeket is ő adja a szabáshoz. Ezt követően kerül a már méretre és alakra szabott bőr a varrodába. (A varrodák nem az Ottawához tartoznak, de ugyanahhoz a Lear Corporation csoporthoz, amihez mi)

- Milyen mennyiséget gyártotok ezekből a bőrökből?

- A heti mennyiség, már ami a kiszabott bőrt illeti, 14-16 ezer darab. Ennél többre is képesek lennénk, de ez mindig a megrendelések nagyságától függ. Különben a cég kiemelt partnerei a BMW, a Mercedes, a Land Rover, a Jaguar, a Nissan, a Porsche, a Toyota, a Daimler-Benz, a Ford, a Hyundai-Kia, a Renault és a Peugeot gépkocsigyártók.

- Van tekintélye a szakszervezetnek?

- Nyilván a megítélés lehet vegyes, hiszen mindenkinek nem tudunk maradéktalanul megfelelni. De a nagy, több embert érintő kérdések megoldásában bizalommal vannak irántunk. Vannak apró, de mégis hangulatbefolyásoló dolgok. Példaként említem, hogy nyáron a nagy meleg miatt víz jár az érintett területeken dolgozóknak. Ha elfelejtkeznek erről, nekünk kell szólnunk, s mi meg is tesszük. Nem óriási horderejű téma, de az ottani kollektívának fontos. S ezt hozzákötik a szakszervezethez. Vagy a munkavédelmi bizottság, amely a szakszervezet irányítása alatt végzi a munkáját, s kéthetente végig járja mindkét gyár munkahelyeit, s intézkedik, ha hiányosságot tapasztal. Kérdésedre válaszolva azt mondhatom, hogy igen, van tekintélye az érdekképviseletünknek, az emberek érzik a jelenlétünket, mi is dolgozunk azon, hogy ez így legyen. Érdekes különben, hogy vannak nyugalmas időszakok, amikor a mi szempontunkból szinte alig történik valami, aztán jön egy olyan időszak, amikor ki se látszunk a munkából, annyi az intézni való. Persze nem rajtunk múlik a jelentkező problémák egyenletes elosztása.

- Hasznát veszed a helyi érdekvédelmi munkában annak, hogy a BDSZ országos tanácsának a tagja vagy?

- Egyértelműen igen. Sokkal több információhoz jutok, közvetlenül, mint egyébként jutnék. Különben a taglétszámunk alapján van még egy kollégám, aki tagja az országos tanácsnak, együtt veszünk részt az üléseken. De nem korlátozódik ez az előny csak az információkra és a döntésekben való részvételre. Van egy gyakorlati, cselekvő része is, hiszen a bértárgyalásoknál igénybe vesszük a BDSZ elnökének, alelnökének a közvetlen segítségét, akik a tekintélyükkel, tudásukkal és e téren is szerzett rutinjukkal eredményesen működnek közre a tárgyalások során.

- H -

Európai Könnyűipari Hálózati ülés Brüsszelben

A szakszervezeti oldalülésen 2023. július 3-án az alábbi témakörök kerültek megvitatásra:

Friss információk az európai textilipari stratégáról, a textilipari átmenetről, kereskedelempolitikáról,

Globális könnyűipari tevékenység összehangolása, koordináció az IndustriALL Global és az industriAII Europe szervezetei között,

európai és nemzeti ágazati aktualitások, bérek és munkakörülmények, vállalati ügyek.

2023. július 4-én a plenáris ülés keretében, az európai munkáltatói szövetségekkel, a nemzeti munkáltatói szervezetekkel, szakszervezetekkel a következő napirendekről egyeztetek a résztvevők:

Az európai szociális partnerek beszámolói, ökotervezés, internetes vásárlások szabályozása, átvilágítási irányelv, kereskedelempolitika, európai könnyűipari projektek

A nemzetközi találkozókon szakszervezetünket Sulyokné Kruspán Rozália alelnök és Beőthy-Fehér Szabolcs nemzetközi titkár kollegák képviselték.

Új bányászati emlékhellyel gazdagodott Salgótarján

A Bányász-Kohász Juniális nyitó programjaként június 24-én a Salgó úti körforgalomban avatták fel a város legújabb bányászati emlékhelyét, melyet egy felújított csille jelképez.

„A Salgó úti körforgalomban elhelyezett csille a múlt előtt tiszteleg, emlékeztetve arra, hogy Salgótarján fejlődése a bányászatnak köszönhető, de a jövőbe vetett hitet is szimbolizálja” – mondta az avatóünnepségen Fekete Zsolt, a város polgármestere.

„Amikor Salgótarján várossá nyilvánításának századik évfordulójára készültünk, számba vettük az itt található bányászati emlékhelyeket. Arra jutottunk, hogy ugyan sok ilyen található a nógrádi megyeszékhelyen, azonban mindegyik kicsit el van dugva az érdeklődők elől. Azért esett a választásunk erre a helyszínre, hogy a városba érkezők rögtön azzal szembesüljenek: Salgótarjánnak a fekete- és a barnakőszén adta meg a lehetőséget a fejlődésre” – folytatta a polgármester.

A kiállított csille – melyet Sipos Béla és családja ajánlott fel a városnak – korábban a megye bányáiban dolgozott és elég rossz állapotban volt. A bányászcsillét – amely bányászhagyományaink miatt Salgótarján egyik szimbólumának minősül – felújították, így került mostani helyére.

Az avatóünnepséget követően a résztvevők zenés felvezetéssel vonultak a Múzeum térre, ahol folytatódott a Bányász-Kohász Juniális.

A program keretében az érdeklődők az Ifjúsági Fúvószenekar, a Bányász-Kohász Fúvószenekar, a Bányász-Kohász Dalkör, az Akkord Fúvós Kisegyüttes előadását, és a „Flowergirls” mazsorett csoport műsorát tekinthették meg.

(Forrás: Salgótarján Ma)

„Bélák napi” kirándulás Tatára

A KBFI Nyugdíjas Szervezete idén is megtartotta szokásos „Bélák napi” kirándulását. Úti célunk, Tata, a vadludak és vizek városa volt. Az esős idő sem vette el a kirándulók kedvét, és 14-en indultunk el túránkra. Sajnos most Fritúz Béla és Stubnya Béla nélkül, de gondolatban velünk voltak, sokat emlegettük, biztattak bennünket, hogy Tatán még a nap is sütni fog. Igazuk lett. A vasútállomásra érkezve pálinkás köszöntéssel, finom sütikkel, városnéző kisvonattal gördültünk végig a vizek városán. A helyi nevezetesség egyik fő látványossága a tó partján a Tatai vár, amelyet Luxemburgi Zsigmond építettet a 14-15. században vendégfogadásra. Mátyás király is előszeretettel látogatta a várat, melyet reneszánsz kastéllyá alakított. Megtekintettük a Kuni Domonkos Múzeum kiállítását és kőtárát, ott készült csapatunk csoportképe is.

Tata legújabb látványossága a kastélyprogramban felújított Esterházy kastély. A grófi család korhűen berendezett szobái és kiállítótermei mesélnek a régmúlt időkről. Számos diplomáciai esemény köthető a kastély történelméhez, több uralkodót is fogadtak, pl. itt írták alá Napóleonnal kötött Schönbrunni békeszerződést is, színháztermében előadásokat, hangversenyeket tartottak. A lovas sport, lótenyésztés felvirágoztatása is az Esterházyakhoz köthető.

Kisvonattal a Kálvária dombra, Tata legmagasabb pontjáig utaztunk. A kopár mészkőfennsíkon a barokk Kálvária-szoborcsoportban és a Fellner Jakab kilátó 40 méter magas tornyában gyönyörködhettünk. A torony eredetileg sörétöntő toronyként működött. Tetejéről csöpögtették az olvadt ólmot a földszinten lévő vizes edénybe, zuhanás közben az ólom gömb alakot vett fel. Az 1960-as évekig így gyártották a sörétet. Fellner Jakab a város főépítésze. volt.

A domb tövében az egykori kőfejtő udvarán található a Szabadtéri Geológiai Múzeum is.

Utunk a romantikus tájépítészet egyik szép emlékparkjába, az Angolkertbe vezetett. A grotto (barlang) mellett a római fürdő romjai, a szabadtéri színpad láthatók. A Cseke tó partjára ültettek Magyarországon először fűzfát.

A Tatai Öregtó hazánk legrégebbi mesterséges halastava, tervezése Mikoviny Sámuel nevéhez fűződik, emléktáblája a tóparton is látható. A 269 négyzetméternyi terület a vadludak kedvelt gyülekezőhelye. Keresztelő Szt. János szobra a tóparthoz közel, felemelt kézzel fogadja a látogatókat az év fájának választott csodás platánfa árnyékában.

Tóparti sétánk közben megtekintettük a vízimalmok romjait, majd beültünk egy tóparti vendéglőbe. A kora esti órákban kellően elfáradva, de élményekben gazdagon érkeztünk haza sikeres „Bélák napi” túránkról.

Fölföldyné Magyar Erzsébet
vezetőségi tag

Kitüntetés

Mint ahogy azt Kitüntetettjeink című cikkünkben (3. oldal) olvashatják, a miniszterelnök előterjesztésére, augusztus 20-a, nemzeti ünnepünk alkalmából - Novák Katalin köztársasági elnök - Dr. Zoltay Ákos, a Magyar Bányászati Szövetség ügyvezető főtitkára részére, „A hazai bányászat fejlesztése érdekében több évtizeden át végzett, kiemelkedő színvonalú munkája, valamint a bányászok érdekképviseletében végzett tevékenységéért” a MAGYAR ÉRDEMREND PARANCSNOKI KERESZTJE kitüntetést adományozta.

Zoltay Ákos évtizedekig töltötte be a főtitkári pozíciót, s mint a munkáltatói érdekképviselet vezető tisztségviselője, szoros, hatékony, eredményes kapcsolatot tartott fenn a BDSZ-szel.

Különösképpen megmutatkozott ez az együttműködés az ágazati párbeszéd bizottságok megalakulásával, melyet eleinte- saját bevallása szerint – idegenkedve fogadott, de felismerve a benne rejlő lehetőségeket és közös érdekeket, ennek a munkának a motorjává vált.

Számtalan olyan programot, rendezvényt szerveztünk az ő közreműködésével, (Lásd: Központi Bányásznap!), amely a munka világa résztvevőinek, az ősi szakmakultúra művelőinek, a bányászhagyományok megőrzésének, a szociális párbeszédben érdekelt partnerek hasznára szolgált.

Köszönjük az eddigi munkáját, és sok sikert kívánunk neki a magánéletében!

BÁNYAMUNKÁS
A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48. Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu • A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja és nyomja a Nyomdart Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • **Felelős kiadó: Rabi Ferenc** • ISSN 0133-6630

Ipari település

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	○								■						
2			○					■	○						
3				■			■					■			
4						■	○				■				
5					■					■					○
6	■								■						
7		■	○				■					■			
8			■					■	○				■		
9				■					■					■	
10							■								■
11				○		■	○				■				
12					■					■	○				
13				■					■			■			
14								■							
15				○			■	○							

Ha helyesen tölti ki az ábrát és a körökbe írt betűket sorban összeolvassa, egy olyan helység nevét kapja megfejtésül, ahol egykoron több mint fél évszádon keresztül zajlott a nehézipari termelés.

VÍZSZINTES

1. Hangos ébresztő vidéken – a néhai Uhrin Benedek slágere. **2.** Közigazgatási cím – strandkellék. **3.** Üzenet mobilon – amerikai hírügynökség – olasz város – német létige. **4.** Rövidesen – párna huzata – vízmosta száraz völgy. **5.** Alice magyar alakja – az FTC korábbi hálóőre (Levente) – erre a helyre szállítás. **6.** Az elme működésében mutatkozó – a Fülöp-szigetek fővárosa. **7.** ... Grey; teamárka – sakkozó volt (István) – varjú mondja. **8.** Belső hiba! – kevert szín – látószerv – csorda tagja! **9.** Nicaragua autójele – részére – fóníciai betű. **10.** Talppal és sarokkal kopogva járt tánc – díszítésül sűrű hurkolt öltésekkel szeg valamit. **11.** Fölöslegesen, szükségtelenül – hamis indok – pohár, Bécsben. **12.** Spanyol futballista – térség, angolul – színésznő (Júlia). **13.** Boka ellenfele (Feri) – ... Sharif; neves filmszínész volt – iksz, ipszilon – ... Passos; portugál származású amerikai író volt. **14.** Valamely közösségbe kerülve elveszti önállóságát, saját jellegét – körkép. **15.** Simon Templar – a fehérjék felépíté ben fontos kristályos vegyület.

FÜGGŐLEGES

1. Kissé bolyhozott, közepes minőségű gyapjúszövet – hasztalan, fölöslegesen. **2.** Gyümölcs nedve – fogadkozás szava. **3.** Templomi esemény – éles hangon szól a madár, népiesen. **4.** Antik római pénz – ezzel-... – nigériai nép – kettős betű. **5.** Osztrák tulajdonú bolthálózat – kerékpár – Országos Vadgazdálkodási Adattár, röviden. **6.** Haszon, profit – stílus, profil – síita mozgalom. **7.** Cink vegyjele – Columbia, röviden – sakkban áll! – ömlik. **8.** Honda-típus – cukrászsütemény. **9.** Ámbár – kétes! – Mauna ...; hawaii vulkán – deciméter, röviden. **10.** Margarinmárka – különfajta részekből álló dolog – római tizenkettő. **11.** Doppingszer – német város – svájci helység a Genfi-tó partján. **12.** ... Derek; színésznő – beóciai regehős – piros gyümölcs – rohanni kezd! **13.** Pénzt italra költ – levél postázása. **14.** Aratás – tor. **15.** Nyílászáró szerkezet része – maró folyadék.

A rejtvénypályázat nyertesei

A júniusi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: BÚGNAK A TÁRNÁK.
A nyertesek: Gomány Viktor, 3422 Bükkábrány, Jókai út 17.; Lévai István, 3720 Sajókaza, Rákóczi u. 21.; Székely László Ottó, 6237 Kecel, Móra F. u. 1.
A nyereményeket postán küldjük el.